BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

1936 onii ijyyli 26 nii ədər
№ 169 (1902)
ULAAN-YDE ● 18 daki ZILEE [illegible]

BK(b)Paartiin Buriaad-Mongoliin Mouzie Komiteed, BMASSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteed ba Burprofsoveediin tyyrəə garda kelboəsiin ədər byrliin sonin

REDAAGCIIN TELEFOONUUD:
Kariuucalgata redaagtoriin . . . . 3—44
Kariuucalgata sekretaar
Kodoo aaziin keltes } . . . . 8—28

Liiodçog-turşalgaça nək. V. KOKKINAAKIDA

Kojor motoortoi samolioodto 500 kilograam nieerciin) açaa teegeed deegyyr niiselgiin olon iin rekoordo tuilasantaitnai daşaramduulaza ka gaar amarçalaad, gariitnai çangaar adkanam.

I Staalin.

„ANT-25“ samolioodiin ekipaazda nəd Staalin, Moolotov, Ordzonikiidze ba Dimiitroviin radiograama

Ijyyliin 21-nii ədər 19 cag 30 minuutada „ANT- samolioodiin ekipaazda dorodursagdasan radioama jabuulsan baina:

SAMOLIOOD „ANT-25“ ÇKALOOVTA, BAIDYKOVTA ba BELIAKOOVTA.

Manai byke ulas oron taanariin niiselgiigi so ton karaza baina. Taanariin ilalta bol Soveed nii ilalta bolno. Taanariin amzalta tuilakiigi kyebdi. Gariigiitnai çangaar adkanabdi·

Staalin, Moolotov, Ordzonikiidze, Dimiitrov.

SSSR-iin TGK ba AKS-to

SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteed ba Aradiin Ko Ariaadiin Soveediin tog toor Kolbooto respyybli yydiin Eryyliigi kama lka komisariaaduudiigi edkesen, SSR Kolboonii yliigi kamagaalka Ara komisariaad baiguulag a bolzoi. Tiike zuuraa R-iin AKS-iin dergedeki kolboonii ulasiin sani no Inspeekse ba AKS-iin gedeki A.M. Goorikiin ne zete eksperimintaalno me iniin Bykekolbootiin Ins yd SSSR-iin Eryyliigi agaalka Arkomaadiin delde əgtəbə.

SSSR-iin TGK ba AKS-iin togtooloor kolbooto respyyb likenyydiin Jystiiciin Arko maaduudiigi negedkesen SSR Kolboonii Jystiiciin Ara diin Komisariaad baiguulag daka bolbo. Kolbooto ba Av tonoomito respyyblikenyy diin Jystiiciin Arkomaaduu diin sistieeme s prokurooriin ba mərdəigiin oorganuud tu sagaarlagdaza SSR Kolboonii Jystiiciin Arkomaadiin ceke medelde əgtezəi. Zygeer syyd baiguulga ba syyd jabuulgiin tukai kuuli; şyyke saaza ba grazdaan zargiin tukai kuuli gargaka jabadal, byke SSR Kolboondo negen adali bai ka bolno.

* *
*

SSSR-iin TGK-iin togtoo SSR kolboonii Eryylii kamagaalka Aradiin Ko saarta nək. **Grigoori Nayy liç Kamiinski** tomilogdobo.

* *
*

SSSR-iin Təbiin Gyicedke ke Komiteediin togtooloor SSR Kolboonii Jystiiciin Ar komdo nək. **Nikolai Vasiilijeviç Kriileenko** tomilogdobo.

* *
*

Stakaanovtan oloşoroo

Kori. Dunda-Kudanii somo Kiiroviin neremzete kol bol oordento tyryy nə Sodnom **Daşakurliin** geg zəb udaridalgaar 1936 paariin kakalalgiigi zoroos urda dyyrgeze sta anovtanii kədəlməriin etod ulamaar delgeryylbe.

Ene kədəlmərida sain zi karuulza jabasan erkim kaanovtan gebel; Cezeb **dmiin** əderiin noormo 191 c. dyyrgedeg baisan ba ariin talaar sain zişee ruulba.

Dorzo Kanda **Zamsaranii** əriin noormo 133 proc. dyyrgeze jabasan ba mən urda zilnyydte paariin kədəl mərida erkim zişee karuul za jabasan stakaanovça Daşa-Dorzo **Badmiin** əderiin noormo 121 proc. dyyrgee, Byted **Cebegiin** əderiin noor mo 121 proc. dyyrgesen bai na.

Ede nəkəd bol kolkooziin pravleniin əgsən daaba riigi cag bolzortoni dyyr geze kolkoozniguudiin dun da ynekeer stakaanovça bol sonoo karuulza jabadag bai na.

Daşa-Dagbiin.

Socialiis malda tezeeliin beki baaza baiguulka

SAIN EMKIDKELTEI GARBA

ZAKAAMIN. Kuzariin somonii kolkoozuud ene ijyyliin 20-nii·ədər nelenkiidee əbəsənii kuriaalgiin kədəmeridə garba. Ene somonii kolkoozuud tus kədəlmərideə ton sain emkidkelteigeer garça, 2000 gaa gazariin urgaciigi kuriaaza, kamta 40100 toonno əbəsiigi ton bogoni bolzor soo abkiin tələə kədəlməriiingəə teempiigi kur dadkaza jabana.

ZANGIIN.

Beledkel saintai

Biçyyr. Zaganii somonii „Kiim“ geze kolkooz bol əbə se cabçaka 18 maşiina, mo rinii 11 tarmuurnuudiigi ton sain çanartaigaar zasabari laad, əbəsənii kuriaalgiin kədəlməridə ogləə-mənəə orokoor təkiəərəzə baina.

Maşiina zebsegiin zasabariigi erkim sain çanartai gaar zasasan təməriin dar kan nəkər **Erdeniin** gegçe ynekeeree stakaanovtanii kədəlməriiin meetediigi ezelen abaa—geze kolkooziin prav lieeniaas cegnelte absan baina.

B. D.

BELEDKEL MUUTAIGAAS ƏBƏSƏNDƏƏ ORONOGYI

KIAAGTA. Staalinii neremzete kolkooz (tyryylegçeni **FEÇNIKOOV**) bol əbəsə cabça dag 11 maşiinaas 8-gi, morinii 8 tarmuuraas 5-gi zasaza, əbəsənii kuriaalgiin beledkel muutai baisanaas mənəə kyrter əbəsəndəə oron gyi.

Eneenees gadana, 4 zaadkiin 2-gi zasasan ba molotiilkonuudaa oroidoo zasaagyi, basa tariaanii kuriaalgiin beledkeliigi geegdyylze baina.

Ene tula, Staalinii neremzete kolkooziin pravleeni ba yrgen niite kolkoozniguud bol əbəsənii ba tariaanii kuriaalgiin beledkeliigi ene geseer d y y r g e z e, socialiis urgaciigi çanar saintai ba geeltegyigeer cag bolzor dotoroni abkiin tələə bolşo viigçolon temeceke josotoi.

DOR. ZIG.

Məriicəzə orobo

Zakaamin. Kuzariin somonii 4 kolkoozuud bol ene zun kamta 450 toonno siilos daraka təsəbtei baisan aad, mənəə tereeniigi daraka kədəlməridə kədəlməriin ky ciigi nelieedygi sainaar em kidkeze, təsəbiigi ylyybçe len dyyrgekiin tələə socialiis məriicəəgiin josoor kur dabçalan orobo.

Ede kolkoozuudiin kolkoozniguud bol sain çanartai siilos daraza, socialiis maldaa şime saintai tezeeliin beki baaza baiguulkam nai—geze bygedeeree teme cene.

Zangiin.

Əbəsənii tyylgiigi martaa

Ulaan.Onon. Alkaniin somonii „Bolşoviig“ geze kolkooz ene zilde 400 tukai gaa tarilga kiisen aad, mənəə kyrter negeç gaagiin əbəsə tyy geedyi. Ene kolkoozdo azal gyi ba bagaçag azaltai 110 tukai kynyyd baibaç, deere ki kolkooziin pravlieenini tariaanii burtag əbəsənii tyylgiigi martaa.

Uçar iime tula, tus kolkooziin niite kolkoozniguud bol ene alduu ba dutuugaa da rii medereze tariaanii bur tag əbəsiigi ene darii cebər leke ujalgatai.

KYNGEN ILÇE.

Yseg biçegte suralga sula

Selenge. Nojokonii somonii „Kominteern“ geze kolkooz do syyliin medeegeer yseg medekegyi 26 kyn baina. Ene bol yseg biçeg medeke gyi jabadaliigi usadkaka ke regte kolkooziigi kətəlbəri ləgçədiin zygees kaişa kereg kandasaniigi karuulna.

Somon dotoroo 6 likpyyn ketenyyd baidag aad, zari muudani ogto kədəlməriə jabuulnagyi. Zarim kədəlzə baigaa likpyynketenyyd su ralgiin keregseleer dutamag tai baina. Nom debter, ka randaa ygei şakuu. Somo nii likvidaatar Kandiin geg çe əəriingəə ujalgiigi dyyr genegyi. Somonii soveed ba aimagiin gegeereliin tasag juunda sanaa amar suuna be?

YNENII BIÇEGÇE.

Siilos daralga

Ijyyliin 20-nii medee

Aimaguud:	Daragdasani: Toonnoor	Daragdasani: %—oor
Alair	245	5,8
Bargazan	168	8,4
Bookon	50	1,5
Zagarai	1060	70,6
Kori	50	1,6
Kamta . .	1573	3,4

Gaztarkom

Manai respyyblike dotor kamta 45000 toonno siilos daragdaka josotoi baisan aad, ene ədər arai geze 1573 toonno siilos (Alair, Bargazan, Bookon, Zakaamin ba Koriiin aimaguudta) daragdaza, eneenii təsəbiigi zəbkən 3,4 proceent dyyrgegdəze jabana.

Mənəə əbəsənii urgaciin bejezeke ba katuu bolzo baikada siilos daralgiin talaar iime biçiikan zişee karuulza baikaas ga dana, zarim aimag rajoonguudiin ene kədəlməridə oroogyi baika jabadal bol tuiliin zigşyyritei kereg ba maliin şimete tezeel beledkeke jabadalda ogto taarakagyi uçaral mən.

Iime bolkodo, siilos daralgiin kədəlməriigi agranoom bolood zooteeknigiin zaabariaar ylemze sain çanartai siilosiigi da rakiin tələə bykii kolkooziin pravlieeninuud ba yr gen niite kolkoozniguud bol bykii kycee elsyylke ujalgatai. Ene kədəlməriigi təsəbiin josoor dyyrgekiin tələə kolkooz ba brigaada koorondiin socialis məriicəə emkidke ke ba stakaanovtanii kədəlməriin meetodiigi ulamaar delgeryylke ton tyryyşiin çukala zorilgo bolno.

Niitiin cuglaanii togtool kycendee oroodyi

Kori. Dunda-Kudanii somonii Voroşiiloviin neremzete (kolkooziin tyryy **D. Erdeniin**) gegçe 1933 ondo mən somonii „Ulaan-Odon“ geze kolkooziin tyryy bolzo jabaka zuuraa nege sain moriigini ygei bolgoson baigaa.

Tere moriiigi təlyylkiin tukai „Ulaan-Odon“ kolkooziin niitiin cuglaanii togtool baika bəgəəd, tiin tereenees koişo 3 zil əngərbəç, cuglaaniini gargasan togtool odoo kyrter nekeberilen abça çadaagyi baina. Togtool kycendee oroodyi ba Erdeniin ge'deg moriniigoo təlbəri əgəəgyi jabana.

Tiimede tere kolkooziin niitiin cuglaanii togtool mənəəç kycendee oroko josotoi ba morinii təlөөsən təlөgdөkө uçartai.

KUDANII DOLGIN.

Tariaagaa ceberleke josotoi

Selenge. Tamçiin somondo tariaanii burtag əbəsenii tyylgiin kədəlməri buzagai muugaar əmkidkegdesen baina.

Zişee abaad yzebel; „Kommuniizm“ geze kolkooz bol 500 garan gaa eldeb tarilga kiisen aad, oroidoo 10 gaa tariaanii burtag əbəsə tyysen, mən „Socialiizm“ geze kolkooz bol 5 gaa tarilgiin burtag əbəsiigi tyysen mete baina. Ede kolkoozuudiin tarilgadani burtag əbəsən nelieedgyi urgasan baibaç, ene kojor kolkooziin pravlieeninuud bol tariaanii gaa burtag əbəsenii tyylgə tukai sanalaa tabinagyi.

Uçar tiimiin tula, tus kolkoozuudiin kolkoozniguud bol əəsədiingəə bolboson baçanga çadaltai baidalda oruulka negen tulguuri bolko tariianiigaa pooliigi burtag əbəsənəəs ceberleze, elbegji ke urgaca abkiin tələə zokiko kemzeenyydiigi abagtii!

D.BALDANII.

Ezegyi maşiinanuud

Kori. Kezengiin somonii Jerbaanoviin neremzete kolkooz kabariingaa tarilgiigi dyyrgemegce seejelke, plyyg ba bornoi geke metiin maşiina cugluulza abangyi, ende-tende kajaad ziberyylen gemteeze baina.

Maşiina zebsegee cugluulan abaagyi baisan tus kolkooziin tariaanii brigadiirnuud **Dobçonii** ba **Ajuuşiin** gegçəd zemetei geze sanuulagdana.

Uçar iimiin tula, tarilgiin gaa maşiina zebsegyydiigi cugluulan abka jabadal tukai pravlieeniaas darui kemzee abamaar boloo.

KUDANII DOLGIN.

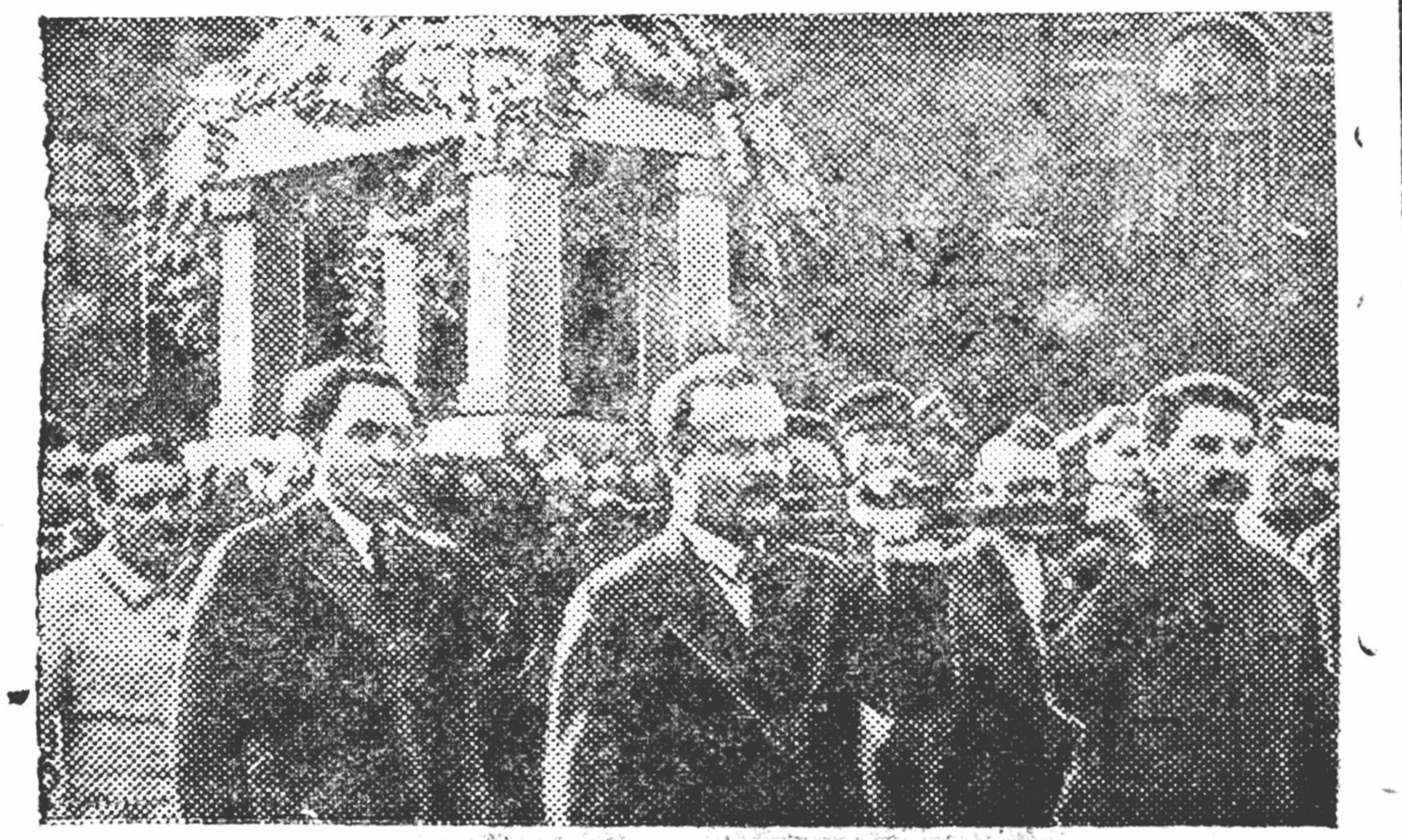

M. Goorikiigi kədəəlyylgen ZURAG DEERE: **Staalin, Moolotov, Dimiitrov, Zdaanov Goorikiin** ykesen beje ergeəd jabana.

URISLAMZA ZAKILGA

Urislamza taraalgiigi tyrgedkeke

Kori. Jerbaanii somon dotor şine garasan 2-dugaar taban ziliin (4-dəki ziliin) urislamziin tukai azalçan kolkoozniguudiin dunda oil guulaltiin kədəlməri muu jabuulsan deerees urislamza taraaza tukailbari təsəb 14 proc. juu 14 mingan təkəriigiin urislamza zakigdaad baina. Ene keregte kariuu calgataar daalgagdasan somsoveediin sekretaar nəkər Bazariin B. gegçe bol ene jabadaliigi tyrgedkeze təsəbəə uridçalan dyyrgəkiin tələə oroldokiin orondo, ag naab geze buu bariaad oi zaiza jabaka jum. Mən eneençilen əmkidkegdesen somonii tusalaka komiisa bol kabaatai yyrgedee ug taaç sanalaa tabiaa ygei baika jum.

Tiimees somsoveediin tyryy n. Namsarain bol ede kariuucalgatanaraa gartaa abça ene çukala kampaaniijaa tyrgədkekejee bodogtii.

Sod. Colbon.

AVTOMAŞIINADA GORIUUÇIIGI BAGAAR GARGAÇALDAG BOLKIIN TURŞALGA

Avtomaşiinada ton jike ynetei benziiniigi bagaar gargaçaldag bolkiin asuudal deere, gancakan soveediin bişe, mən kari gyrenyydiin şinzelkii ukaanii laboritoorinuud ba ene keregiin keden olon yyskegçəd kədəlmərilezə baina. Tedenii dunda keden olon profeessornuud, inzeneernyyd, teeknigyyd, mekaaniguud, şoofernuud baika baina.

Edenii kədəlməri miin əngərzə baigaa bişe, karin nelieedgyi urigşatai baika jum. Gebeç, tere ilaltanuudani eldeb şaltagaanaas bolzo bodoto kereg deere keregleg-deze çadaadyi baina.

Buriaad-Mongoliin kargui zamiin kliimad ba mən avtomaşiiniin şoofernuudiin əəsədiin gemeer şaltagaalza, avtomaşiinanuudiin ene niutagta togtoogdoson benziin keregledeg baisaniigi avtomoviiliin azakuigi anaalizlaza yzekede ilerene.

Iime bolood baikadani, avtomaşiinada bagaar gargaçalka negen turşalganuudiigi buriaadiin baidal deere jabuulka ton çukala bolood baina.

Eneeniigi dyyrgelte bolgokiin tula Moskvaa kotiin dotoodiin kudaldaanii avtobaaziin inzineer nəkər T. N. JERMAKOOV gegçiin turşalgiigi buriaadiin baidal deere jabuulka bolbo.

Nək. JERMAKOOVIIN turşalga bol „GAZ“ ba „ZENIIT“ karbiyraatariigi „ZIS-5“ geze maşiinada, nege zaakan teknjis zasalta uu, ali selgelte kiibel taarana gene.

Ene bol ton zaakan mənгənii gargaşatai tula, maşiiniin azaliigi erkilegçe əəsədtəə ene turşalgiigi kiize çadana.

Zakaaminii rajoon („Zidestroi“) teeşe 4 toonno teeberi teegeed 300 kilomeetr ygcyyr ba uruudkuul, toiruu karguigaar jabaza baisan „ZIS-5“ geze maarkiin 3 toonniin maşiinaar ene turşalgiigi bodoto deereni şalgan yzeed baikada iime yre garazai; teeberitei jabadalda kilomeetr gazarta benziinii gargaşa 28,3 kiilo noormoos bagiigi gargaçalba. Tereenii jirke zuura, maşiinani gem teegyi sain jabasan baina şuu.

Ene turşalgiin ynekeeree tusataini tus barimtaas ilerne. Eneenees koişo ene turşalgiigi buriaadiin baidal deere byri ərgənəər kereglekə çukala.

GLIINKINII.

SOVEED KOLBOON D[...]

SSSR-iin TGK-iin togtooloor **Leenin** ba **Staalinii** oiriin kani jabasan **F. E. Dzerziinskiin** nasanaas nəgçəsənəəs, koişo 10 zil bolsontoi daşaramduulza, tereenii duraskaliigi mən kəzyylkiin tula doro dursagdaka kemzeenyydiigi abka bolbo:

1. Moskvaagiin Dzerziinskiin neremzete talmai deere **F. E. Dzerziinskede** paamitnig boskoko.

2. Tagiiliiin vagoon byteeke zavoodiigi, Kraasnopreesniiin trekgooriin manafagtuuriigi, Kyrskiin təmər zamiigi ba Liubireeckiin, Dotoodo keregiin Arkomaadiin şataar baiguulagdasan azaliin kommuuniigi **F. E. Dzerziinskiin** neremzete bolgoko bolbo.

* * *

1936 onii ijyyliiin 17-nii ədər piloot **Kokkinaaki V. K.** gegçe „CKB-26“ geze samoliodto 500 kilograam (kilo[...] mieersiin) aşa[...] minga 458 m[...] niiseze Byke[...] koordo duilasa[...]

* * *

SSSR-iin ([...] giin Arkomaad[...] ijyyliiin ekin[...] baina zasabari[...] bariiin təsəb[...] gyicedkegdeze[...] da jike zasaba[...] şiina oroson [...]

Zasabariiing[...] Koito ba Zy[...] gyicedkesen b[...] ekinde MTS[...] kombainatai [...] Əngərəgçə zil[...] 26284 komba[...] MTS-uudta [...] eer 25870 şi[...] nuud açaalaza[...] baina. Əngərə[...] yjede 10 mi[...] absan baiga[...] kakas zil so[...] kombainiin p[...] nemezei.

Redaagtoriigi tər orologço G. BEL[...]

SONOSKOL

Ulaan-Ydiin zişeete dunda buriaa[...] bol 1-ees 8-daki kyrter klaasuudta [...] abana. Imagta buriaad kyyked abtaka[...] keçeel sentiaabri negenees ekilke.

Dooro zaagdaşan dokymeentnuud[...] gedee kabsargaka keregtei:

1. Surguuli dyyrgesenii ynemçelg[...]
2. Bejiin eryyl tukai spraavka;
3. Nasanii tukai ynemçelge;

Suragçadiigi surguuli bol kamtiin bai[...] ka ygei.

Aadris: Ulaan-Yde, Çitiin ba Irkyy[...] zanuudiin ugluuda-Bursurguuli.

Direegç[...]

Kinoo „Erdem“

Mənəə ədər

„Dzylibaars“

geze jike sonin kinoo garça bai[...]

Seaansanuud: I—2, II—4, III—6, IV—8, V—[...]

Kinoo „Progrees“

Mənəə ədər

„C I I R K“

geze jike sonin kinoo garça bai[...]

Seaansanuud: I—4, II—6, III—8, IV—10 c[...]

Mənəə ədər

ULASIIN CIIRK

Mişeeli ba Şyre[...]

ba bişe noomernuud

Naadanii yzegdel ydeşiin 9 çaasaas ekilne. Kaassa 3 çaasaas neegdene.

Stakaanov[...] soo yrgelze[...] suuri abka[...] CIIRK-de a[...]

Direegce[...]

Корректировал ХОРШИНЖАБОН. Верстал Дм. БАЛДАНОВ. Тип. «Б.-М. Правды», «Унэн». Уполн[...]